

B en W-voorstel

portefeuillehouder
R. Haverkamp

begrotingsprogramma
1 Economische Ontwikkeling

draagt bij aan Global Goal(s)
 4 Kwaliteitsonderwijs
 10 Ongelijkheid verminderen

b en w-vergadering

agendapunt

bijlage(n)

rol raad

Ter kennisneming

onderwerp

Voortgangsrapportage Voortijdig Schoolverlaters 2017/2018 en samenvatting van kwalitatief onderzoek 'Het verhaal achter de cijfers van voortijdig schoolverlaters in de regio Arnhem'.

INHOUD VOORSTEL

Kennisnemen van de cijfers voortijdige schoolverlaters schooljaar 2017/2018 en het verhaal achter deze cijfers.

1 Wat is de aanleiding?

Jaarlijks maakt het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) in maart de voorlopige voortijdig schoolverlaters (vsv)-cijfers bekend. De afdeling Onderzoek en Statistiek van gemeente Arnhem maakt hier een voortgangsrapportage van. Hierin staat de analyse van het aantal nieuwe vsv'ers in Regionaal Meld- en coördinatiepunt (RMC) regio Arnhem-Nijmegen. Vanwege wisselingen in formatie en het uitkomen van het kwalitatieve onderzoek eind 2019 liggen deze stukken aan deze stukken nu pas ter kennisname naar de raad.

Uit de rapportage blijkt dat net als in de landelijke trend ook onze regio stijgende cijfers laat zien van het aantal voortijdig school verlaters. Als regio staan wij op de 29^e plek op de vsv-ranglijst van in totaal 39 RMC-regio's; we zijn twee plaatsen gedaald ten opzichte van vorig jaar. Het terugdringen van het aantal vsv'ers is belegd bij de centrumgemeenten van door het ministerie aangewezen regionale meld en coördinatie (rmc) regio's. De regio Arnhem-Nijmegen is opgedeeld in twee zelfstandig functionerende subregio's. De subregio Arnhem bestaat uit 9 gemeenten, waaronder Rheden.

De aanpak voortijdig schoolverlaten bestaat uit wettelijke taken (begeleiden en monitoren van vsv'ers) en bovenwettelijke taken (opgenomen in vastgestelde regionale vsv-programma's). In het regionale vsv-programma werken onderwijsinstellingen en gemeenten samen. De uitvoerende organisatie van de wettelijke taken en de gemeentelijke bovenwettelijke maatregelen is het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre (RBL). Het RBL is de module Onderwijszaken van de Modulair Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR SD CG).

Landelijk en regionaal stijgt het aantal voortijdig schoolverlaters. Daarom is er op verzoek van het rijk een regionale kwalitatieve analyse uitgevoerd om de stijging te duiden. Het kwalitatieve rapport is tevens toegevoegd en de resultaten zijn verwerkt in dit stuk.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- De Leerplichtwet
- De Wet Educatie en Beroepsonderwijs
- De Wet op het Voortgezet Onderwijs
- Global Goal 4: Kwaliteitsonderwijs
- Global Goal 10: Kansengelijkheid

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

De Rijksoverheid heeft streefnormen bepaald betreffende vsv'ers. In 2017/2018 vielen landelijk totaal 25.574 jongeren voortijdig (zonder startkwalificatie) uit het onderwijs. In 2002 waren dit er nog 71.000. In 2021 mogen maximaal 20.000 nieuwe scholieren uitvallen zonder startkwalificatie. Hiervoor stelt de Rijksoverheid jaarlijks ongeveer € 140 miljoen beschikbaar. Het ministerie van OCW verzamelt de cijfers voor de monitoring van het aantal vsv'ers.

Als nieuwe vsv'ers 2017/2018 tellen de jongeren mee die op 1 oktober 2018 niet meer ingeschreven stonden bij een school of een onderwijsinstelling. Oud vsv'ers zijn jongeren tussen 18 en 23 jaar zonder schoolinschrijving of startkwalificatie die in voorgaande schooljaren uitgevallen zijn. Deze oud vsv'ers brengt het Regionaal Bureau Leerlingenzaken (RBL) sinds 2015 jaarlijks in beeld en maken geen onderdeel van deze rapportage.

Prestaties RMC-regio Arnhem/Nijmegen ten opzichte van de normen en landelijke cijfers

Het landelijk percentage vsv'ers is gestegen: van 1,75% naar 1,89% (+ 0,14%). Ook in de regio Arnhem/Nijmegen is deze stijging te zien: van 1,81% naar 2,12% (+0,31%). Dit is terug te zien in de percentages per onderwijssector.

sector	% VSV 17/18 regio	Streefnorm	Landelijk gemiddelde
Onderbouw VO	0,32%	✗ 0,1%	✓ 0,33%
Bovenbouw VMBO	0,76%	✓ 1,0%	✓ 0,99%
Bovenbouw HAVO/VWO	0,33%	✗ 0,1%	✓ 0,47%
MBO niveau 1	32,53%	✗ 27,5%	✗ 23,21%
MBO niveau 2	11,36%	✗ 9,4%	✗ 9,31%
MBO niveau 3	4,97%	✗ 3,5%	✗ 3,75%
MBO niveau 4	4,39%	✗ 2,75%	✗ 2,75%

Opvallend is het VSV% bij de onderbouw VO en het MBO in de RMC-regio Arnhem/Nijmegen. De toename van het percentage in het VO is met name het grootst door statushouders in de internationale schakelklassen.

De subregio's Arnhem en Nijmegen

Hieronder wordt de vergelijking gemaakt tussen de sub regio's Arnhem en Nijmegen onderling en wordt gefocust op de situatie in sub regio Arnhem.

Arnhem			Nijmegen		
Onderwijssector	Streefnorm	Landelijk gemiddelde	Onderwijssector	Streefnorm	Landelijk gemiddelde
Onderbouw vo	✗	✗	Onderbouw vo	✗	✓
Bovenbouw vmbo	✓	✓	Bovenbouw vmbo	✓	✓
Bovenbouw havo/vwo	✗	✓	Bovenbouw havo/vwo	✗	✓
Mbo	✗	✗	Mbo	✗	✗

Uit dit beeld concluderen we dat de subregio's vergelijkbaar zijn. Nijmegen heeft meer vsv'ers op het mbo, en Arnhem heeft meer vsv'ers op het voortgezet onderwijs.

Inzoomen op Rheden

Het gemiddelde vsv-percentage in gemeente Rheden ligt hoger dan landelijk. Voor het voortgezet onderwijs ligt het percentage onder het landelijk gemiddelde. Het percentage voor het mbo ligt boven het landelijke gemiddelde. Het totaal aantal vsv'ers van gemeente Rheden varieert de afgelopen jaren. De onderstaande tabel laat zien dat het percentage in 2016/2017 hoger was, maar in 2017/2018 weer afnam.

Er is een daling te zien in het vo. Het aantal vsv'ers op het mbo is gelijk gebleven. Een oorzaak voor de stijging van het aantal vsv'ers zou kunnen liggen in de aanzuigende werking van de arbeidsmarkt. Jongeren stoppen voortijdig met hun studie, omdat ze weggevoerd worden door een bedrijf met betaalde banen.

Tabel 1: trends vsv cijfers 2015/2016 tot en met 2017/2018

	Vo	mbo	Totaal leerlingen	Totaal VSV in Rheden	Landelijk VSV %	Verskil met landelijk
2015/2016				1,58%	1,67%	+0,09%
2016/2017	12	57	3.335	2,05%	1,75%	+0,3%
2017/2018	11	56	3.285	1,98%	1,89%	+0,09%

4 Wat gaan wij ervoor doen?

In het regionaal vsv-programma zijn de bovenwettelijke maatregelen verdeeld over onderwijs- en gemeentelijke maatregelen. De afgelopen jaren is veel ingezet op het terugdringen van (ongeoorloofd) verzuim. Dat is enorm afgenomen. Er is wel een verschuiving te zien: het aantal meldingen ziekteverzuim stijgt. Om ook dit beter te kunnen pareren worden de onderstaande maatregelen ingezet:

Maatregelen Onderwijs

1. Aanpak jongeren in een kwetsbare positie in het voortgezet onderwijs
2. Aanpak jongeren in een kwetsbare positie in het mbo, wordt geborgd in de kwaliteitsagenda mbo
3. Loopbaanoriëntatie en loopbaanbegeleiding vo en mbo
4. aandacht voor jongeren in kwetsbare positie vanuit RMC, niet alleen focus op startkwalificatie, maar op bredere kijk.

Maatregelen Gemeente(n)

1. Sluitende Keten
1. Verzuimaanpak 18+
2. Schakelpunt Onderwijs –Werk

Al deze punten krijgen ook een plek in het nieuwe uitvoeringsprogramma 2020-2023 van het RBL en worden meegenomen in het regionaal programma vsv 2020.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

De Rijksoverheid stelt jaarlijks ongeveer € 140 miljoen beschikbaar voor de aanpak vsv. De centrumgemeenten ontvangen de middelen voor bekostiging van de uitvoering in de rmc-regio.

6 Wat zijn de risico's?

Niet van toepassing.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

Niet van toepassing.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

In het Regionaal Ambtelijk Overleg Onderwijszaken vindt regelmatig afstemming plaats tussen de regiogemeenten en het RBL.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Jaarlijks wordt er een voortgangsrapportage Voortijdig Schoolverlaters gepresenteerd.
De Steeg,